

Turizm Ekonomisinde KORONAVİRUS ETKİSİ

Uzm. Dr. Sinan İbiş
Medikal Turizm Demeği
Başkanı

Koronavirus salgını yakın ve iç içe yaşamın getirdiği bulaşma tehlikesi karşısında bir arada olmaktan imtina eden insanlar zorunlu veya isteğe bağlı olarak evlerine hapsolmuşlardır. İnsanların eve kapanmaları ile uluslararası korunmada alınan önlemler gereği seyahat olanaklarında da kısıtlamaya gidilmesi karşısında turizm ekonomisi en çok etkilenen birkaç alandan birisi haline gelecektir. Dünyada turizm örgütünün yayınladığı en son verilere göre; yaşanan salgın ile birlikte ülkelerin aldığı turist ka-

pasitelerinde %20-30 arasında bir düşüş olacağı, bunun ise dünyanın turizm geliri olan 1.5 trilyon dolarlık getiri üzerinde 300-450 milyar dolarlık bir gelir kaybını doğuracağı ifade edilmektedir.

2003 yılındaki Sars salgınında %0,4 düzeyinde, 2009'da ki global krizde %4 düzeyinde olduğu görülen turizm ekonomisindeki düşüşlerin Covid salgınında ise %20-30 altında olmayacağı öngörülmektedir. Sayısal öngörüler 2003 yılında dünyanın yaşadığı Sars salgınındaki ekonomik göstergeler ve 2009 yılında yaşanan global

krizde gerçekleşen turizm kazanımları üzerinden yapılmıştır. Ancak Covid19 'un seyirindeki bilinmezlikler ve sürprizler önümüzdeki turizm ekonomisindeki olası kayıplar üzerindeki etkinin çok daha farklı seyredebileceğini düşündürmektedir. Bu kayıpların oluşması halinde gerçekleştirilebilecek uluslararası turizm girdilerinin ise 2012 - 2014 yıllarında gerçekleşen turizm gelirleri seviyesine kadar azalabileceği öngörülmektedir.

Bu demektir ki Covid19 salgını ile uluslararası turistlerin 290 – 440 milyon kişi olarak azalabileceğini, bunun da dünyadaki turist sayısını 5 - 7 yıl önceki turist sayılarına kadar düşüreceği anlamı taşıdığını, 2019'da gerçekleşen 1.5 trilyon dolarlık küresel turizm gelirlerinin ise 1/3 oranında azalmaya karşılık 300 ile 440 milyar USD arasında kayba uğrayacağını göstermektedir.

Krizin Sonu

Covid19 krizinin seyri konusunda; ne zaman sonlanacağı, sonlanıp

sonlanmayacağı, hafiflemiş olarak kalacağı, ya da artarak süreceği, ya da dalgalanmalar göstererek veya farklılaşarak devam edeceği gibi birçok belirsiz öngörü söz konusudur. Bu belirsizliklerin global ekonominin birçok alanında olduğu gibi turizm sektörü ile turizm sektörünü besleyen 2000 üzerindeki çeşitli alt sektörlerde de çok büyük bir iş ve çalışan kaybına neden olduğu görülmektedir ve bu kayıplar gün geçtikçe de derinleşmektedir.

Turizm küresel ekonomilerde en önemli iş kaynaklarından birisidir ve diğer sektörleri de destekleyen çok önemli bir motordur. Aynı zamanda turizm istihdam açısından bakıldığında ise kadınlar ve gençler içinde hassas bir endüstridir. Küçük işletmeler, kendi işini yapanlar, aile şirketleri, kadınlar ve işçiler bu iş krizinde en fazla korunması gereken gruplarını oluşturmaktadır. Oluşan ve artan bu iş krizinden korunmak veya küçük sektörleri korumak için; bunlara yönelik alınması gereken tedbirlerinde daha büyük ve daha çok çeşitlilikte olması gerektiği gerçeği göz ardı edilmemelidir. Burada öne çıkan önlemlerin başında ise

sektörel ekonomik likiditenin sağlanması gelmektedir.

Turizm sektörünü desteklemek ekonomiyi desteklemek demektir. 2019 yılında dünyada 1.5 milyar turizm gezgini ile 2018 yılında 1,7 trilyon dolarlık turizm gelirleri turizmin başarı karnesindeki dikkat çekici rakamlardır. Görüldüğü üzere turizm ekonomisi son derece hassastır ve global sorunlardan çok çabuk etkilenmektedir. Şu ana kadar dünyada yaşanan global krizler ile, bölgesel ve ülkesel krizlerden turizm ekonomisi çok hızlı kayıplar yaşayabilmektedir. Covid19 konusunda ise bu kayıpların nereye varacağı, ne kadar süreceği, turizmin geleceğindeki etkilerinin nasıl olacağı maalesef kesin olarak öngörülememektedir.

Turizmin Kaldıraç Etkisi

Turizm sektörü hızlı düşüşler karşısında tırmanışları da hızlı yaşama dinamiğine sahiptir. 2009 yılı global ekonomik krizinden sonra 2010 ve 2018 yılları arasında yapılan bir değerlendirmede; bütün sektörlerde ortalama istihdam oranı %11 düzeyinde büyürken, otel ve restoran sektöründe istihdamdaki bu büyümenin %35 düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir. Bu demektir ki global krizlerden sonra ekonomik kalkınmanın kaldıraçlarından birisi kesinlikle turizm olacaktır. Dünyanın artık eskisi gibi özgürlüklerle yaşanmayacağı gerçeğinin referans alındığı, yeni turizm yaklaşımlarının turizm profesyonellerinin daha çok dikkatlerinde olması gerektiği açıktır. Turizm hareketinde ve turizm ürünlerinde olası krizleri öngören bakış açısını işlerine katan profesyoneller için başarı her zaman var olacaktır.